Europees Parlement
2019-2024

Commissie buitenlandse zaken

2021/2037(INI)

30.4.2021

ONTWERPVERSLAG

over een nieuwe EU-strategie ten aanzien van China
(2021/2037(INI))

Commissie buitenlandse zaken

Rapporteur: Hilde Vautmans

Rapporteur voor advies (*):
Iuliu Winkler, Commissie internationale handel

(*) Procedure met medeverantwoordelijke commissies – Artikel 57 van het Reglement

INHOUD

Blz.

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT.....3

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over een nieuwe EU-strategie ten aanzien van China
(2021/2037(INI))

Het Europees Parlement,

– gezien de gezamenlijke mededeling van de Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid van 12 maart 2019 over de EU en China – Een strategische visie,

– gezien de strategische agenda 2020 voor samenwerking tussen de EU en China,

– gezien artikel 54 van zijn Reglement,

– gezien het advies van de Commissie internationale handel,

– gezien het verslag van de Commissie buitenlandse zaken (A9-0000/2021),

A. overwegende dat China dankzij zijn sterke economische groei en ambitieuze buitenlandse agenda een grotere rol speelt op het wereldtoneel, als economische macht en als speler in het buitenlands beleid, hetgeen ernstige uitdagingen op politiek, economisch, technologisch en veiligheidsgebied met zich brengt voor de EU, aanzienlijke gevolgen heeft voor de wereldorde en een bedreiging vormt voor de liberale democratie;

B. overwegende dat China een slechte staat van dienst heeft wat mensenrechtenschendingen betreft, en zijn bilaterale en multilaterale verplichtingen op dit gebied niet nakomt;

C. overwegende dat is gebleken dat de bestaande EU-strategie voor China tekortschiet in het licht van recente ontwikkelingen en van de uitdagingen die China stelt;

1. beveelt de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid (VV/HV) en de Raad aan:

   a) een assertievere EU-strategie ten aanzien van China uit te werken die alle lidstaten verenigt en in de betrekkingen met Peking het belang van de EU als geheel vooropstelt, en tegelijkertijd onze waarden verdedigt en een op regels gebaseerde multilaterale orde bevordert;

   b) een nieuwe EU-strategie ten aanzien van China voor te stellen op basis van zes pijlers:

      1) open dialoog over mondiale uitdagingen;
      2) inzet voor de mensenrechten door economische invloed aan te wenden;
      3) analyse van dreigingen en uitdagingen;
      4) opbouwen van partnerschappen met gelijkgestemde partners;
      5) bevordering van open strategische autonomie;

6) verdediging van Europese kernwaarden en -belangen door de EU om te vormen tot een geopolitieke speler;

Open dialoog over mondiale uitdagingen

2. verzoekt de VV/HV ervoor te zorgen dat China in de nieuwe EU-strategie wordt betrokken bij een open dialoog over mondiale uitdagingen zoals klimaatverandering en de strijd tegen mondiale pandemieën;

3. steunt een intensievere dialoog en samenwerking met China op het gebied van vrede en veiligheid, duurzame ontwikkeling, wetenschap, technologie en innovatie, milieuvraagstukken, lucht- en ruimtevaart;

4. onderstreept dat het van belang is de toezegging van China om de klimaatverandering aan te pakken aan te grijpen en het partnerschap op dit gebied te versterken, en benadrukt dat ervoor moet worden gezorgd dat China zich ertoe verbindt zijn emissies vóór 2030 te doen dalen, in overeenstemming met de Overeenkomst van Parijs, door een mechanisme voor koolstofcorrectie aan de grens in te voeren;

5. dringt aan op regelmatige mensenrechtendialogen en, meer in het algemeen, op gedegen benchmarking van de vooruitgang die bij bilaterale dialogen wordt geboekt;

6. roept de EU op een dialoog aan te gaan met China over mogelijke manieren om te zorgen voor een betere mondiale paraatheid om op pandemieën te reageren; verzoekt China voorts zijn volledige medewerking te verlenen aan een onafhankelijk onderzoek naar de oorsprong van COVID;

Inzet voor de mensenrechten door economische invloed aan te wenden

7. verzoekt de Commissie de brede investeringsovereenkomst tussen de EU en China te gebruiken als hefboom om de bescherming van de mensenrechten en de ondersteuning van het maatschappelijk middenveld in China te verbeteren;

8. wijst op de voorwaarden en toezeggingen voorafgaand aan de ratificatie waaraan moet worden voldaan alvorens het Parlement zijn goedkeuring kan verlenen aan de brede investeringsovereenkomst met China, met name:

   a) beschikken over een tijdschema voor de ratificatie en tenuitvoerlegging door China van de kernverdragen van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) inzake arbeidsrechten en een robuust toezichtmechanisme, alsook concrete maatregelen of stappen om een einde te maken aan andere mensenrechtenschendingen tegen de Oeigoerse minderheid in China;

   b) een hernieuwde toezegging van China dat het zich zal houden aan zijn internationale verbintenissen ten aanzien van Hongkong in het kader van de Chinees-Britse Gezamenlijke Verklaring en de Basiswet van Hongkong;

   c) opheffing van de tegensancties die de Chinese regering heeft opgelegd aan persoonlijkheden en organen van de EU;

9. steunt de VN bij het uitvoeren van gerechtelijke onderzoeken naar vermeende genocide en misdaden tegen de menselijkheid in de regio Xinjiang;

10. dringt aan op een eenzijdig verbod op de invoer van producten uit dwangarbeid en kinderarbeid of enige andere vorm van moderne slavernij;

11. verzoekt de Commissie dringend werk te maken van het voorstel voor een rechtskader met verplichte zorgvuldigheidseisen op het gebied van de mensenrechten;

Analyse van dreigingen en uitdagingen

12. is van mening dat de toekomstige EU-strategie ten aanzien van China de nodige instrumenten en gegevens moet verschaffen om een analyse te verrichten van de politieke, economische, sociale en technologische dreigingen die uitgaan van China, zijn Nieuwe Zijderoute en 17+1-beleid, zijn investeringsstrategie en de gevolgen daarvan voor de strategische autonomie van de Unie en de liberale orde;

13. verzoekt de Commissie opdracht te geven voor een EU-brede audit om na te gaan hoe afhankelijk de EU is van China in bepaalde strategisch belangrijke en kritieke sectoren en plannen op te zetten om deze afhankelijkheid te verminderen en tegelijkertijd de algemene handelsbetrekkingen met China, die zo open moeten zijn als mogelijk, in stand te houden;

14. verzoekt de Commissie mechanismen uit te werken voor een coherente aanpak van deze bedreigingen, met name door:

    a) de eenheid van de EU te bewaren;

    b) voort te bouwen op de EU-instrumenten voor nationale risicobeperkende maatregelen om gezamenlijke normen te ontwikkelen voor de nieuwe generatie technologieën, zoals 5G-netwerken;

    c) de unieke vorm van verantwoordelijk mondiaal leiderschap van de EU te versterken;

    d) ervoor te zorgen dat de Commissievoorzitter aanwezig is op het jaarlijkse forum van de Nieuwe Zijderoute om erop toe te zien dat de besluiten van de bij het initiatief betrokken EU-lidstaten in overeenstemming zijn met het beleid en de belangen van de EU;

    e) alle infrastructuurcontracten te onderzoeken om zich ervan te verzekeren dat zij in overeenstemming zijn met de EU-wetgeving;

15. onderstreept dat de bilaterale en ongecoördineerde samenwerking van sommige lidstaten met China en het feit dat zij de Commissie niet in kennis stellen wanneer zij memoranda van overeenstemming ondertekenen met derde landen, contraproductief is;

16. is van mening dat de toekomstige EU-strategie ten aanzien van China beter moet worden gecoördineerd tussen de EU-instellingen en de lidstaten, en tussen de verschillende directoraten-generaal van de Commissie;

17. moedigt de EU aan om samen te werken met alle lidstaten die niet over mechanismen voor de screening van investeringen beschikken om dringend wetgevingsvoorstellen in die zin te doen, als voorwaarde voor de ratificatie van de brede investeringsovereenkomst EU-China, in overeenstemming met het EU-kader voor de screening van buitenlandse directe investeringen, en dringt erop aan dat de lidstaten specifieke richtsnoeren krijgen voor het screenen van investeringen en overnames van Chinese ondernemingen onder invloed van de Chinese staat;

18. is bezorgd over de assertieve en soms agressieve diplomatieke druk van de Chinese autoriteiten; onderstreept dat de EU-instellingen in geen geval mogen buigen voor druk of censuur van Chinese kant;

Opbouwen van partnerschappen met gelijkgestemde partners

19. verzoekt de VV/HV het optreden van de Unie te coördineren met gelijkgestemde partners wat betreft de bescherming van de mensenrechten en de ondersteuning van het maatschappelijk middenveld in China en de Chinese diaspora in de wereld, alsook de verdediging van de liberale democratie in de wereld, met name in Hongkong en Taiwan, en om China ertoe aan te zetten het internationale recht, de vrijheid van scheepvaart en de vreedzame oplossing van geschillen te eerbiedigen;

20. acht het noodzakelijk dat de EU evenwichtige en vruchtbare trans-Atlantische betrekkingen met de regering-Biden bevordert om de eensgezindheid en kracht van de mondiale liberale democratieën in multilaterale organisaties te demonstreren en te bevestigen;

21. onderstreept hoe belangrijk het is dat de EU waakzaam blijft ten aanzien van China's veranderende rol en toenemende invloed in multilaterale organisaties, dat zij zorgt voor een betere coördinatie tussen de lidstaten en ernaar streeft de krachten van de mondiale liberale democratieën te bundelen om op deze ontwikkeling te reageren;

22. wijst op de noodzaak van nauwere samenwerking met de NAVO en de G7-landen om hybride bedreigingen en desinformatiecampagnes uit China te bestrijden;

23. roept op tot nauwere samenwerking met de NAVO op het gebied van Chinese veiligheidsuitdagingen; steunt het voorstel van de NAVO om een politieke strategie tot 2030 uit te tekenen voor de benadering van een wereld waarin China een steeds grotere rol speelt;

24. is ingenomen met het voornemen van de Raad om de strategische focus, aanwezigheid en actie van de EU in de Indo-Pacifische regio te versterken door een nieuwe EU-strategie voor samenwerking met de Indo-Pacifische regio te lanceren;

Bevordering van open strategische autonomie

25. benadrukt dat investerings- en handelsvoorwaarden op zich niet volstaan om de assertieve houding van China te counteren; meent dat de EU haar strategische autonomie moet vergroten door aandacht te besteden aan andere dimensies van de betrekkingen tussen de EU en China, met name digitale en technologische soevereiniteit en veiligheid van de toeleveringsketens;

26. verzoekt de Commissie om de bescherming van investeringen opnieuw in de brede investeringsovereenkomst op te nemen;

27. verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat de brede investeringsovereenkomst en andere instrumenten de verstorende effecten van Chinese subsidies aan staatsbedrijven verzachten wanneer deze bedrijven EU-bedrijven willen overnemen en willen deelnemen aan openbare aanbestedingsprocedures van de EU;

28. dringt aan op meer financiering voor projecten voor de uitrol van 5G en onderzoek naar 6G, AI en big data, om in de toekomst netwerkveiligheid en grotere digitale soevereiniteit te waarborgen, hetgeen van vitaal belang zal zijn voor digitalisering en economische groei, maar ook voor het dichten van de technologische kloof met China;

29. verzoekt de Commissie een strategie voor te stellen om onevenwichtigheden op handelsgebied breder aan te pakken, en daarbij indien nodig verder te gaan dan de huidige handelsbeschermingsinstrumenten, teneinde een antwoord te bieden op het grote structurele handelstekort, het gebruik door China van grootschalige exportkredieten en -leningen, de ondoorzichtige financiering van strategische Chinese ondernemingen, China's beleid van binnenlandse innovatie en de hiermee samenhangende inspanningen om Chinese normen te bevorderen, en het streven van China om een toonaangevende exportnatie van geavanceerde technologische goederen te worden;

30. acht het noodzakelijk om parallel met de brede investeringsovereenkomst met China en in overeenstemming met het één-China-beleid een bilaterale investeringsovereenkomst met Taiwan te sluiten, die ervoor moet zorgen dat de stabiliteit in de regio wordt gewaarborgd en het democratische bestaansrecht van Taiwan wordt bevestigd;

31. acht het noodzakelijk om nieuw industrieel beleid te ontwikkelen op gebieden zoals de productie van microchips en halfgeleiders, de winning van zeldzame aardmetalen, cloudcomputing en telecommunicatietechnologie om de EU minder afhankelijk te maken van Chinese toeleveringsketens;

32. onderstreept het belang van het werken aan AI-regelgeving en een ethisch en civielrechtelijk aansprakelijkheidskader voor AI-systemen en aanverwante technologieën, dat op de burgers gerichte en privacybewuste innovatie stimuleert, in samenwerking met belangrijke strategische partners die de liberale en democratische waarden van de EU delen;

Verdediging van Europese kernwaarden en -belangen door de EU om te vormen tot een geopolitieke speler

33. is van mening dat de Unie moet blijven werken aan haar transformatie tot een geopolitieke speler door te zorgen voor een beter gecoördineerde geopolitieke aanpak van haar lidstaten en door haar strategische autonomie te bevorderen;

34. wijst op de noodzaak om de instrumenten van de EU om zichzelf te verdedigen te versterken, haar vermogen om haar belangen in het buitenland te beschermen te vergroten, meer invloed te verwerven in haar directe nabuurschap en ervoor te zorgen dat de lidstaten verenigd zijn in hun geopolitieke aanpak;

35. is van mening dat de Conferentie over de toekomst van Europa moet worden benut om de VV/HV een sterker mandaat te geven om namens de EU op te treden, de nodige stappen te ondernemen om in bepaalde aspecten van het buitenlands beleid stemming met gekwalificeerde meerderheid in te voeren en een Europese defensie-unie op te richten;

36. dringt erop aan dat de samenwerking tussen de lidstaten op defensiegebied wordt versterkt en dat de lidstaten investeren in nauwere samenwerking met andere democratische spelers zoals Japan, India, Zuid-Korea, Australië en Nieuw-Zeeland;

37. wijst erop dat de Europese Dienst voor extern optreden een mandaat en de nodige middelen moet krijgen om Chinese desinformatieoperaties te bestuderen en tegen te gaan;

°

° °

38. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie en de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de Raad en, ter informatie, aan de regering van de Volksrepubliek China.